

PROJECTFICHE: POLITIE

Inspiratiegids voor preventie van seksueel en gendergerelateerd geweld in de publieke ruimte



Directie Lokale Veiligheid en Politie
FOD Binnenlandse Zaken

| Politiezone | Luik |
|---|---|
| Type preventie | Bestrijding van seksisme in de openbare ruimte. |
| Contactpersoon | Jean-Baptiste Steffen, commissaris van politie Tel: 04/340.85.11 Mail: jean-baptiste.steffen@police.belgium.eu |
| Context waarin het project is ontwikkeld | <p>Veel vrouwen krijgen te maken met ongepast gedrag en zelfs seksistische of misplaatste opmerkingen wanneer ze zich in de openbare ruimte begeven. De vrouwelijke politieagenten van de commissariaten van Outre-Meuse vormen geen uitzondering op de regel en hebben zich hierover laten horen bij hun collega's en verantwoordelijken.</p> <p>Er werd beslist om het probleem stevig aan te pakken en concrete acties uit te werken om te voldoen aan de wet van 22 mei 2014 ter bestrijding van seksisme in de openbare ruimte.</p> <p>Hiervoor werden onder toezicht van de referentiemagistraat inzake discriminatie technieken voor inbreukopsporing en interventie ontwikkeld.</p> |
| Filosofie | Het project past in de filosofie van een nabijheidspolitie en wil een antwoord bieden op de objectieve en subjectieve veiligheidsbehoeften van een stedelijke bevolking. |
| Beschrijving | <p>Om de acties uit te voeren, wordt een dispositief van verschillende politieambtenaren in burger ingezet. Een vrouwelijke agente (die absoluut vrijwilligster moet zijn) neemt de rol van "lokvrouw" op en begeeft zich in de openbare ruimte, van op afstand gevolgd door een interventieteam.</p> <p>Wanneer deze "lokagente" slachtoffer wordt van discriminatie of intimidatie, interpellieren en controleren haar collega's de dader.</p> <p>Om te voorkomen dat een verdachte zou kunnen beweren dat hij ertoe werd aangezet, draagt de "lokagente" gewone kleren, zelf gekozen volgens de omstandigheden, en neemt ze een passieve houding aan (niet lachen, kijken, reageren).</p> <p>In geval van sociaal onaangepast gedrag dat echter geen strafrechtelijk strafbaar feit vormt, wordt de dader aangesproken op zijn gedrag en wordt hem een exemplaar van de wet inzake haatmisdrijven en discriminatie gegeven.</p> <p>Wanneer een strafrechtelijk strafbaar feit wordt vastgesteld, krijgt de verdachte eveneens een exemplaar van bovengenoemde wet en wordt een proces-verbaal opgesteld, gericht aan de heer substituut FRANCOIS Alexandre, referentiemagistraat inzake deze problematiek (vooraf op de hoogte gebracht van de operatie). De "lokagente" en de verdachte moeten onmiddellijk verhoord worden, tenzij de verdachte om uitstel vraagt.</p> |

| | |
|--------------------|--|
| | Om onze doelen te bereiken, werden de gerealiseerde acties vanaf het begin ook in de media gebracht (cfr. infra). |
| Doelgroep | Daders Slachtoffers Getuigen Politieambtenaren |
| Objectieven | Het doel van de actie is om alle doelgroepen bewust te maken van het bestaan van een wet die nog altijd niet goed gekend is en van het strafbaar karakter van gedrag dat vaak gebanaliseerd wordt. De aanpak van deze problematiek door de politie heeft ook als doel het veiligheidsgevoel bij effectieve of potentiële slachtoffers te versterken. Het doel is dus niet om cijfers te halen, maar wel om een gedragsverandering teweeg te brengen en de openbare ruimte voor alle vrouwen aangenamer en veiliger te maken. |
| Partners | Het Preventieplan van de stad Luik werd op verschillende aspecten bij het project betrokken: <ul style="list-style-type: none"> - De realisatie van een <i>folder</i> voor de doelgroep (zie bijlage); - Het in kaart brengen van zwarte punten door de lokale vrouwenbewegingen in te schakelen; - Deelname aan de acties op het terrein om de actie kenbaar te maken en de politieteams te adviseren op basis van meldingen van recente feiten of beschrijvingen van daders. <p>De vzw Praxis werd door het Parket van Luik gemandateerd om bepaalde daders op te vangen in het kader van een pretoriaanse probatie (opleiding omtrent sensibilisering).</p> <p>De pers werd ingeschakeld voor maximale media-aandacht.</p> |
| Evaluatie | Als gevolg van deze acties zijn onze politiemensen zich meer bewust van de problematiek en nemen ze zelf initiatief wanneer ze geconfronteerd worden met een situatie die dat rechtvaardigt. Onze politiezone kreeg voor dit innoverende project twee prijzen van het Réseau Policier Intersection. Deze methode werd overgenomen door verschillende politiezones die met vergelijkbaar gedrag worden geconfronteerd. Verschillende Belgische media maakten reportages en volgden onze politiemensen op het terrein. Het is onmogelijk om een volledig overzicht te geven van de berichtgeving in de media, maar de volgende link geeft alvast een illustratie: https://www.rtc.be/lutte_contre_le_harcelement_de_rue_la_police_de_liege_recompensee_-1507676-999-307.html |

| | |
|------------------------|--|
| | <p>De feedback van slachtoffers en potentiële slachtoffers was bijzonder positief. Er kwamen enorm veel reacties op sociale media nadat de reportages online werden gezet.</p> <p>Bijzondere aandachtspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een inspectrice die de rol van "lokagente" speelde, werd het slachtoffer van cyberpesten en bedreigingen via sociale media nadat ze had meegewerkt aan een televisiereportage. Er volgde hier een passend juridisch antwoord op; - Het bleek dat vrouwen die alleen rondwandelden, vaker het doelwit waren van seksistisch gedrag dan vrouwen die met z'n tweeën of in kleine groepjes rondliepen. Daarom hebben we de gelijktijdige inzet van twee "lokagenten" vermeden; - Zonnige dagen, avondjes uit en de omgeving van feestlocaties bevorderen seksistisch gedrag, zowel op werkdagen als in het weekend. We hebben echter ook veel vaststellingen gedaan op werkdagen en op plaatsen waar minder mensen waren. |
| <p>Budget</p> | <p>Geen specifiek budget. Het werk werd opgenomen door onze bestaande nabijheidsteams.</p> |
| <p>Bijlagen</p> | <p>De nieuwe richtlijnen inzake politionele actie op het gebied van discriminatie, rekening houdend met het jurisprudentieel antwoord verkregen door de heer substituut FRANCOIS Alexandre in het kader van de door hem ingestelde vervolgingen.</p> <p>De template voor een proces-verbaal dat verplicht gebruikt moet worden in de PZ LUIK bij een vaststelling inzake discriminatie, aan te passen naargelang de situatie door niet-relevante gegevens te verwijderen en rubrieken toe te voegen indien nodig.</p> <p>De zonale template voor verhoor van een slachtoffer van een feit, en in bijlage 4 de template voor verhoor van de verdachte.</p> <p style="text-align: right;">➔ Deze verschillende bijlagen kunnen op aanvraag verkregen worden.</p> |